

2018

Tilintarkastusvalvonnan työsuunnitelma

PATENTTI- JA REKISTERIHALLITUS

Patentti- ja rekisterihallitus
30.11.2017

SISÄLLYSLUETTELO

Tilintarkastusvalvonnan työsuunnitelma	2
1. Yleistä	2
2. Tilintarkastajien hyväksyminen ja tilintarkastajatutkinnot	2
3. Tilintarkastajarekisteri ja tilintarkastajatutkintorekisteri.....	2
4. Tilintarkastuksen laadunvalvonta	2
5. Tilintarkastuslautakunta	3
6. Muu tilintarkastajien valvonta	3
7. Viestintä	3
8. Lainsäädäntö	4
9. Tilintarkastusalan markkinaseuranta.....	4
10. Kansainvälinen valvontayhteistyö	4
11. Vuosikello 2018.....	5

Tilintarkastusvalvonnan työsuunnitelma

1. Yleistä

Tilintarkastuslakiin perustuvat tilintarkastajien hyväksymis-, valvonta- ja muut tehtävät ovat Patentti- ja rekisterihallituksen (PRH) tilintarkastusvalvonnan tehtäviä. Valvonnan kohteena ovat tilintarkastusyhteisöt sekä KHT-, HT-, JHT- ja JHTT-tilintarkastajat.

Toimintavuonna 2018 jatketaan [tilintarkastuslain](#) (1141/2015) mukaisten prosessien kehittämistä. Tilintarkastusvalvonnan sähköisen asiointin projekti toteutetaan vuosien 2017 ja 2018 aikana. Tavoitteena on helpottaa tilintarkastajien, tilintarkastajaksi hakkevien sekä muiden tilintarkastusvalvonnan kannalta keskeisten sidosryhmien asiointia tilintarkastusvalvonnan kanssa.

Lisäksi vuoden 2018 aikana pyritään lisäämään tiedottamista tilintarkastusvalvonnan toiminnasta ja sen tuloksista ja siten kehittämään hyvää tilintarkastustapaa.

Osana PRH:ta tilintarkastusvalvonta toimii yritysten toimintaedellytysten edistämiseksi. Tilintarkastusvalvonnan toiminta perustuu oikeusvarmuuteen, ennakoitavuuteen, objektiivisuuteen ja asianosaisten yhdenvertaisuuteen. Toiminnalla tilintarkastusvalvonta edistää tilinpäätösinformaation luotettavuutta, läpinäkyvyyttä ja jatkuvaa parantumista. Tilintarkastusvalvonta toimii yhteistyössä Finanssivalvonnan ja muiden viranomaisten kanssa.

2. Tilintarkastajien hyväksyminen ja tilintarkastajatutkinnot

Tilintarkastusvalvonta järjestää tilintarkastuslain mukaiset [tilintarkastajatutkinnot](#). Keran vuodessa järjestettävien tilintarkastajatutkintojen ajankohtaa aikaistetaan kahdella viikolla vuoteen 2017 verrattuna.

PRH nimittää tutkintojaostolle uuden puheenjohtajan kaudelle 2018–2020. PRH:n keväällä 2016 asettamat muut tutkintojaoston jäsenet jatkavat toimintaansa. Tutkintojaosto laatii tutkinnot käyttämällä apunaan eri alojen asiantuntijoita. Tilintarkastusvalvonnan virkamiehet vastaavat tilintarkastajatutkintojen käytännön toteutuksesta ja kehittävät tutkintojaoston toimintaa. Tilintarkastajatutkintojen toteutuksessa keskeinen tavoite on tilintarkastajien ammattitaidon korkea taso ja tilintarkastusalan houkuttavuuden ylläpitäminen.

3. Tilintarkastajarekisteri ja tilintarkastajatutkintorekisteri

Tilintarkastusvalvonta pitää tilintarkastuslain mukaista tilintarkastajarekisteriä. Tilintarkastajarekisterin lähtökohtana on rekisteritietojen ajantasaisuus.

Tilintarkastuslain mukaiseen tilintarkastajatutkintorekisteriin rekisteröidään uudet tutkintosuoritukset.

Syyskuussa 2017 otettiin käyttöön tilintarkastajien ja tilintarkastusyhteisöjen sähköinen asiointipalvelu, jonka kautta kerättiin vuoden 2017 tilintarkastajien ja tilintarkastusyhteisöjen valvontailmoitukset. Vuoden 2018 aikana tilintarkastajarekisterin ylläpidon asiointi- ja käsittelyprosessien sähköistämistä jatketaan.

4. Tilintarkastuksen laadunvalvonta

Keskeinen, ennakkoon vaikuttava osa tilintarkastusalan valvontaa ovat tilintarkastajien ja tilintarkastusyhteisöjen [laaduntarkastukset](#).

Selvitystyö laaduntarkastusprosessin muuttamiseksi siten, että tilintarkastusvalvonnan virkamiehet tekevät tilintarkastuslain edellyttämät riippumattomat laaduntarkastukset kaikille tilintarkastajille, toimivatpa he yksin tai tilintarkastusyhteisöissä, on käynnistetty 2017 aikana. Suunniteltu laaduntarkastusprosessin muutos toteutetaan vuoden 2018 aikana, mikäli laadunvarmistustiimin resurssit pystytään saattamaan muutoksen toteuttamisen edellyttämälle tasolle.

Toimeksiannoissa tehdyn tilintarkastustyön laaduntarkastuksessa keskitetään tarkastusta painopistealueisiin, joita ovat edellisestä vuodesta jatkuen liikevaihto ja vaihtomaisuus sekä uutena painopistealueena riskien arviointi ja toimenpiteet riskiin vastaamiseksi. Tilintarkastusvalvonta kehittää edelleen tilintarkastajien laadunvalvontajärjestelmien ja toimeksiantojen laadun arvioinnin systemaattisuutta.

Tilintarkastusvalvonta kehittää hyvää tilintarkastustapaa tiedottamalla laadunvalvonnan havainnoista.

Vuoden 2017 aikana on aloitettu kehitystyö sähköisen asiointipalvelun käyttöönottomiseksi laaduntarkastuksissa. Kehitystyötä jatketaan vuoden 2018 aikana tavoitteena mahdollistaa laaduntarkastusprosessin päätösten, ohjeiden ja laaduntarkastusaineistojen toimittaminen pääosin sähköisen asiointipalvelun kautta.

5. Tilintarkastuslautakunta

PRH:n tilintarkastusvalvonnassa toimiva [tilintarkastuslautakunta](#) on ratkaisutoiminnassa itsenäinen. Se käsittelee tilintarkastusvalvonnan virkamiesten esittelystä tutkinta-asiat, joissa voidaan määrätä tilintarkastuslain mukaisia seuraamuksia ja oikeasuvaatimusasiat.

Tilintarkastuslautakunta edistää tilintarkastusvalvonnan lakisääteisten tehtävien hoitamista. Tilintarkastuslautakunta kehittää hyvän tilintarkastustavan ohjaamiseksi päätösten julkistamista ja niiden hyväksikäyttöä.

6. Muu tilintarkastajien valvonta

Tilintarkastusvalvonta valvoo tilintarkastajien toimintaa käsittelemällä tilintarkastajien ja tilintarkastusyhteisöjen toimintaa koskevat kantelut ja muut yhteydenotot. Tilintarkastusvalvonta seuraa tilintarkastajien toimintaa median, viranomaisyhteistyön ja laaduntarkastusten kautta sekä muutenkin oma-aloitteisesti. Tilintarkastusvalvonta ryhtyy tarvittaessa valvontaa koskeviin toimiin.

Tutkinta-asioiden prosessia kehitetään. Kehitetään tutkinta-asioiden sisällön seuranta, analyysiä ja viestintää tilintarkastuksen laadun edistämistä varten.

Uudistetun rahanpesulainsäädännön mukainen rahanpesun torjuntaan liittyvä riskiarviointi ja toimenpiteet otetaan käyttöön tilintarkastajien valvonnassa.

7. Viestintä

Tilintarkastusvalvonta kehittää viestintää tilintarkastajille, yrityksille ja muille tilintarkastusalan sidosryhmille ([verkkosivut](#)).

Tilintarkastajille suunnattu teemakirje julkaistaan neljä kertaa vuodessa. Teemakirjeessä tiedotetaan kulloinkin ajankohtaisista tilintarkastusta ja tilintarkastajia koskevista asioista.

Tilintarkastusvalvonta viestittää myös laaduntarkastuksen tuloksista, tilintarkastusvalvonnan ratkaisukäytännöstä, lain tulkinnasta ja tilintarkastajia koskevasta ohjeistuksesta. Tilintarkastuslautakunnan tekemät päätökset sekä yhteenvetoreportit tutkintasioista julkaistaan PRH:n verkkosivuilla. Lisäksi verkkosivuilla julkaistaan vuosiraportti laaduntarkastuksen tuloksista sekä yksittäisiin teemoihin keskittyviä teemareportteja.

Tilintarkastusvalvonta järjestää tilintarkastusaiheisia sidosryhmätilaisuuksia.

8. Lainsäädäntö

Tilintarkastusvalvonta toimii aktiivisesti tilintarkastusalaan liittyvissä kehittämishankkeissa, kansainvälisillä foorumeilla ja kotimaassa. Tilintarkastusvalvonta antaa panoksensa ministeriöiden lainvalmistelutyöhön.

9. Tilintarkastusalan markkinaseuranta

Tilintarkastusvalvonta jatkaa tilintarkastusalaan kohdistuvaa markkinaseurantaa kansallisia ja EU:n käyttötärpeita varten. Tilintarkastusala ja tilintarkastusmarkkinoita koskevien tietojen keräämisellä ja myöhemmällä analysoinnilla luodaan edellytyksiä tilintarkastusalan kehittymiselle.

10. Kansainvälinen valvontayhteistyö

Tilintarkastusvalvonnan kannalta on tärkeää toimia aktiivisesti kansainvälisillä foorumeilla vaikuttamista, tiedon hankkimista, parhaiden käytäntöjen omaksumista ja toiminnan kehittämistä varten. Toiminta edellyttää jatkuvaa yhteydenpitoa viranomaiskollegoihin muissa maissa.

Tilintarkastusvalvonta jatkaa IFIAR:n (International Forum of Independent Audit Regulators) jäsenenä. Tilintarkastusvalvonta toimii aktiivisesti jäsenenä IFIAR:n EWG:ssä (Enforcement Work Group) sekä osallistuu Inspection Working Group:n toimiin selvityksiin, koulutukseen ja muuhun toimintaan.

EU:n CEAOB (Committee of European Auditing Oversight Bodies) on keskeinen EU-tason viranomaisorganisaatio tilintarkastajien valvonnassa ja EU-säännösten täytäntöönpanossa. Tilintarkastusvalvonta on aktiivisesti mukana CEAOB:n jäsenenä, sen toiminnassa ja työryhmissä.

Pohjoismaisessa yhteistyössä tilintarkastusvalvonta osallistuu tilintarkastusalan valvontaviranomaisten pohjoismaisiin kokouksiin ja muuhun tietojenvaihtoon.

Kahdenkeskisessä valvontayhteistyössä USA:n valvontaviranomaisen PCAOB:n (Public Company Accounting Oversight Board) kanssa jatketaan valvonta-yhteistyötä.

11. Vuosikello 2018

